

РЕШЕНИЕ

№ 123

гр. София, 27.02.2024 г.

В ИМЕТО НА НАРОДА

АПЕЛАТИВЕН СЪД - СОФИЯ, 5-ТИ ТЪРГОВСКИ, в публично заседание на двадесети февруари през две хиляди двадесет и четвърта година в следния състав:

Председател: Величка Борилова

Членове: Зорница Глад.
Мария Райкинска

при участието на секретаря Росица Й. Вьонг
като разглежда докладваното от Зорница Глад. Въззивно търговско дело № 20241001000066 по описа за 2024 година

Производството е по реда на чл.258 и следващите от ГПК.

С Решение № 1321/02.11.2023 г., постановено по т.д.№ 1588/2023 г. по описа на СГС, ТО, VI-1 състав е допълнен на основание чл. 71, ал. 1 ЗБН списъка на приети вземания на кредиторите на „Корпоративна търговска банка“ АД /н./ с вземането на „В 9“ ООД, ЕИК 130544012, за сумата в размер на 3 000 лева, представляваща съдебни разноси, присъдени по т.д. № 1485/2017 г. на СГС, VI-13 състав, за които е издаден изпълнителен лист на 15.05.2023 г. и е с поредност на удовлетворяване по чл. 94, ал. 1, т. 8 ЗБН /доп. – ДВ, бр. 33 от 2019 г., в сила от 19.04.2019 г./.

Решението е обжалвано от синдиците на „Корпоративна търговска банка“ АД /н./, които молят то да бъде отменено и молбата на „В 9“ ООД да бъде оставена без уважение. Поддържат, че нормата на чл. 4, ал.1 ЗБН предвижда, че кредиторите на несъстоятелната банка, които ще получат удовлетворение от масата на несъстоятелността, са кредиторите по търговски и нетърговски вземания, които са възникнали до датата на решението за откриване на производство по несъстоятелност за банката. Разноските по несъстоятелността, възникнали след откриване на производство по несъстоятелност на кредитна институция, били изчерпателно изброени в чл. 54 ЗБН, който не подлежал на разширително тълкуване, тъй като бил изключение от принципната норма на чл. 4, ал.1 ЗБН. В чл. 4, ал. 2 ЗБН било предвидено още едно изрично посочено изключение за вземанията, произтичащи от законна или договорна лихва върху необезпечено вземане, дължима след датата на решението за откриване на производство по несъстоятелност за банката. Изключенията били изрично посочени в чл. 4 ЗБН и не подлежали на разширително тълкуване. Императивната норма на чл. 94 от ЗБН още веднъж очертавала кръга на вземанията, които подлежат на удовлетворяване и това били вземания възникнали до една година преди датата на решението за откриване на производство по несъстоятелност. При формално тълкуване би могло да се приеме, че текущи публичноправни вземания на

държавата и общините, като данъци, мита, такси и други подлежат на удовлетворение в т.7, без значение дали са възникнали преди или след решението на откриването на производството по несъстоятелност. Жалбоподателите считат, че според т.7 текущите публичноправни вземания на държавата и общините, също следвало да са възникнали преди откриване на несъстоятелността. Смисълът на нормата бил сходен със смисъла по т. 6. И както при публично правните вземания по т. 6 за текущи вноски, дължими към Държавното обществено осигуряване и възникнали до една година преди датата на решението за откриване на производство и текущите публичноправни вземания на държавата и общините, следвало да са възникнали преди откриване на несъстоятелността.

Жалбоподателите поддържат, че воден от спецификата на банките и обществените интереси, свързани със стабилността и доверието в банковата система Законът за банковата несъстоятелност урежда производството по несъстоятелност за банка със седалище в Република България като е определил различен кръг кредитори на банковата несъстоятелност за разлика от общата търговска несъстоятелност /чл.4 от ЗБН/. Процесното вземане било възникнало след вписването в Търговския регистър и РЮЛНЦ при Агенцията по вписванията на дата 22.04.2015 г., с вписване № 20150422120046 на Решение № 64/22.04.2015 г. по т. д. № 7549/2014 г. по описа на VI-4 състав на СГС, с което е открито производство по несъстоятелност на банката. Допълнените вземания не съставлявали и разноски по несъстоятелността на банката по смисъла на чл. 54 ЗБН и не били направени по реда на специалния закон. Разноските по несъстоятелността, направени при условията и реда на ЗБН, които са посочени в чл. 4, ал. 1 ЗБН като подлежащи на удовлетворяване в производството по несъстоятелност на банка, и които чл. 94, ал. 1, т. 3 ЗБН снабдява с трета по ред привилегия, в случай, че не са изплатени на падежа, били изчерпателно изброени в чл. 54 ЗБН - разноските за възнаграждение на синдика, трудовите възнаграждения, осигурителните вноски и другите суми, дължими по трудовите правоотношения със служителите на банката в несъстоятелност, разходите за попълване, опазване, управление, оценяване и разпределяне на масата на несъстоятелността, както и възнагражденията на наетите от синдика експерти и консултанти във връзка с упражняването на правомощията му. От характера на вземанията посочени в тази разпоредба било видно, че се касаело за задължения на неплатежоспособната банка, възникнали след откриване на производството по несъстоятелност, но насочени към осигуряване на предпоставките, необходими за развитието на производството и ефективното осъществяване на основната му функция, а именно удовлетворяване на търговски и нетърговски вземания, възникнали до датата на решението за откриване на производство. Вземането за съдебни разноски във връзка с участието на ищеца в съдебно производство, предмет на настоящото дело, било възникнало след датата на решението за откриването на производството по несъстоятелност. Това вземане не попадало в обхвата на понятието „разноски по несъстоятелността“, с което си служи чл. 4, ал. 1 ЗБН, и чиято съдържателна дефиниция за целите на банковата несъстоятелност е дадена изрично в разпоредбата на чл. 54 ЗБН.

Жалбоподателите поддържат, че в Закона за банковата несъстоятелност е уреден специален ред за предявяване на вземания на кредитори на банката в Глава пета „Предявяване на вземанията“ като срокове за преявяване на вземания по в чл. 63 ЗБН и чл. 65 ЗБН са отдавна преклудирани. В ЗБН нямало уредена възможност за допълнително предявяване на вземания възникнали след датата на откриване на производството по несъстоятелност по смисъла на чл. 688, ал. 3 ТЗ, тъй като кредиторите на такива вземания не били включени в несъстоятелността по аргумент от чл.4, ал.1 ЗБН. Удовлетворяване в производството по несъстоятелност на банка на разноските на кредиторите във връзка с тяхното участие в съдебно производство по несъстоятелност не е предвидено нито с отделна норма, нито в съответна поредност на чл. 94 ЗБН, за разлика от чл. 722 ТЗ, където разноските имат поредност по т.12. Доколкото вземанията за разноските на кредиторите във връзка с участието им в производството по несъстоятелност на банка, не били изрично упоменати в нито една от точките на чл.94 от ЗБН, същите биха попаднали в приложното поле на т. 8 – „всички останали вземания“, съответно биха подлежали на удовлетворяване преди вземанията за законна или договорна лихва върху необезпечено вземане, дължима

след датата на решението за откриване на производство по несъстоятелност за банката /т.9/ и тези, произтичащи от безвъзмездна сделка /т.10/, както е приел първоинстанционният съд. В чл. 4 ЗБН, отнасящ се до вземанията, подлежащи на удовлетворяване в производството по несъстоятелност на банка, тези по т.9 и 10 на чл. 94 ЗБН били изведени отделно в ал. 2, като подлежащи на удовлетворяване единствено след пълното удовлетворяване на всички останали вземания, което правило кореспондира и с отредения им в чл. 94 ЗБН последен ред на привилегия. В случай, че се възприемело разбирането, че разноските на кредиторите във връзка с участието им в производството по несъстоятелност на банка подлежат на удовлетворяване в това производство, те биха били снабдени с привилегия по чл. 94, ал. 1, т. 8 ЗБН, както считал и първоинстанционният съд и като категория вземания от този ред те биха подлежали на удовлетворяване преди вземанията за законна или договорна лихва върху необезпечено вземане, дължима след датата на решението за откриване на производство по несъстоятелност за банката /т.9/ и тези, произтичащи от безвъзмездна сделка /т.10/. Подобно разрешение поставяло кредиторите на разноски, произтичащи от участието им в производството по несъстоятелност на банка в по-благоприятно положение. Подобно разминаване в реда на привилегиите в отделните производства по несъстоятелност и то в посока, противоречаща на по-общата законодателна концепция, при отсъствието на каквито и да е съображения, налагащи въвеждането му, било немислимо и увреждало мнозинството кредитори на банката, каквито са именно вложителите.

Жалбоподателите молят въззивния съд да отмените атакуваното Решение № 1321 от 02.11.2023 г., постановено по Търговско дело № 1588/2023г. на СГС, Търговско отделение, VI-1 състав, като неправилно и незаконосъобразно.

Въззиваемият „В 9“ ООД оспорва въззивната жалба и моли да бъде оставена без уважение и обжалваното решение да бъде потвърдено. Твърди, че с чл.4 от ЗБН не била предвидена забрана за включване в списъка на приетите вземания на разноските, присъдени в производствата по исковете за попълване на масата на несъстоятелността. С тази норма не били уредени изчерпателно всички изключения от общото правило, че масата на несъстоятелността е предназначена да удовлетвори вземания, възникнали до датата на решението за откриване на производство по несъстоятелност за банка. Възможността да бъдат удовлетворени вземания, свързани с развитието на производството – разноски по несъстоятелността и текущите публично-правни вземания на държавата и общините, които могат да бъдат и спорни по размер, по аргумент на по-силното основание означавало, че безспорните вземания по размер за разноски, присъдени в съдебни производства, обусловени от производството по несъстоятелност, също подлежали на удовлетворяване от масата на несъстоятелността. След като липсвала изрична разпоредба, която да освобождава банката-длъжник в производството по банкова несъстоятелност от заплащане на разноски в производствата по отменителните и преферентните искове за попълване на масата на несъстоятелността, било недопустимо този правен резултат да се постигне чрез забрана за ответниците по покочените искове, в чиято полза са присъдени разноски, да ги предявяват в производството по несъстоятелност. Вземанията за съдебни разноски подлежали на включване в списъка с приети вземания наред с тези по чл.71, ал.1 от ЗБН. В случай, че лицата, упражняващи правомощията на синдик на банката откажели да допълнят списъка, защитата на кредитора била чрез възражение срещу отказа на синдика, което подлежало на разглеждане по реда на чл.68 от ЗБН – в отделно производство и в открито заседание с участието на синдика, кредитора с оспорено вземане и направилия възражение кредитор. Предмет на производството било правото на кредитора да бъде включен в списъка на приетите вземания с определена поредност.

Въззивният съд като обсъди представените по делото доказателства и доводите на страните и съобразявайки правомощията си по чл.269 от ГПК, намира следното:

Първоинстанционното производство е образувано по възражение на „В 9“ ООД срещу решение на синдиците на „Корпоративна търговска банка“ АД /в

несъстоятелност/, обективизирано в писмо с изх. № 833/16.08.2023 г., с което е отказано включването на процесното вземане за присъдени съдебни разноси в списъка на приетите вземания на „КТБ“ АД /н/. Възразият кредитор е поискал да се включи вземането му в размер на 3 000 лева, представляващо разноси, за които „КТБ“ АД /н/ е осъдено да му заплати по издаден на 15.05.2023 г. изпълнителен лист по т.д. № 1485/2017 г. на СГС, VI-13 състав. Синдиците на Корпоративна търговска банка АД /в несъстоятелност/, чрез упълномощения си представител, оспорват възразението изцяло.

Синдиците на Корпоративна търговска банка АД /в несъстоятелност/ са взели становище за неоснователност на възразението по съображенията, изложени и във въззивната жалба.

С Решение № 664 от 22.04.2015 г., постановено по т.д. № 7549 по описа за 2014г. на Софийски градски съд, VI-4 състав, е обявена неплатежоспособността на „Корпоративна търговска банка“ АД- в несъстоятелност; определена е началната дата на неплатежоспособността – 6.11.2014 г.; открито е производство по несъстоятелност и е обявена в несъстоятелност „Корпоративна търговска банка“ АД.

С Решение № 1443 от 03.07.2015 г., постановено по т.д. № 2216/2015 г. по описа на Софийски апелативен съд, ТО, III-състав, е отменено Решение № 664 от 22.04.2015г., постановено по т.д. № 7549 по описа за 2014 г. на СГС, VI-4 състав, в частта, с която за начална дата на неплатежоспособността на КТБ е посочен 06.11.2014г., като е определена друга начална дата - 20.06.2014 г.

Представен е изпълнителен лист от 15.05.2023 г. по т.д. № 1485/2017 г. на СГС, VI-13 състав, по който „КТБ“ АД /н/ е осъдено да заплати на „В 9“ ООД сумата 3 000 лева, представляваща разноси пред Апелативен съд – София. Вземането на дружеството „В 9“ ООД е установено с влязло в сила решение, постановено след датата на решението за откриване на производство по несъстоятелност, в производство, в което участие е взел синдикът и не може да се оспорва, както изрично е предвидено в чл. 70 ЗБН.

С писмо от 16.08.2023 г. на упражняващите правомощията на синдик на „Корпоративна търговска банка“ АД /н./, „В 9“ ООД е уведомено, молба вх. № 665/24.07.2023 г. за предявяване на вземане в размер 3000 лв., представляващо съдебни разноси за въззивна инстанция по т.д. № 1485/2017 г. на СГС, 6-7 състав не може да бъде удовлетворена, тъй като вземането е възникнало след датата на решението за откриване на производство по несъстоятелност на банката. Посочено е, че са изтекли преклузивните срокове по чл.63, ал.1 от ЗБН и чл.65, ал.1 от ЗБН и не е налице правен способ за удовлетворяване.

С определение № 67 от 15.02.2022 г. по ч.т.д. № 1212/2021 г. на ВКС, I Т.О., постановено по реда на чл. 274, ал. 3, т. 1 ГПК, е отменено определение № 180/30.03.2021 г. по ч.т.д. № 276/2021 г. на САС, ТО, както и потвърденото с него определение № 260414/19.01.2021 г. по т.д. № 7549/2014 г. на СГС и делото е върнато за разглеждане по реда на чл. 68 ЗБН на подаденото от кредитора „Кристъл Асет мениджмънт“ ЕООД възразение с вх. № 303776/17.12.2020 г. срещу отказа на лицата, упражняващи правомощията на синдик на „КТБ“ АД /н/ да допълнят списъка по чл. 67, ал. 2 ЗБН.

При така установената фактическа обстановка, съдът приема следното от правна страна:

Вземането на „В 9“ ООД е установено с влязло в сила решение, постановено след датата на решението за откриване на производство по несъстоятелност, в производство, в което участие е взел синдикът и не може да се оспорва, както изрично е предвидено в чл. 70 ЗБН. Не се спори и в жалбата също се потвърждава, че процесното вземане представлява вземане, възникнало след откриването на производството по несъстоятелност, което е

следствие от осъждане на банката по образувано от синдика съдебно производство, искът по което е бил отхвърлен с влязъл в сила съдебен акт

Присъденото вземане представлява вземане за разноски, по отношение на което има формирана практика в определение № 67 от 15.02.2022 г. по ч.т.д. № 1212/2021 г. на ВКС, I Т.О. Върховният касационен съд е определил реда за неговото разглеждане от синдика и съда по несъстоятелността като е посочил, че : „ вземанията за разноски, присъдени на ответници в производствата по искове за попълване на масата на несъстоятелността, подлежат на удовлетворяване по реда на чл.94, ал.1, т.8 от ЗБН. Същите не представляват разноски по несъстоятелността, доколкото не попадат сред лимитативно изброените в разпоредбата на чл.54 от ЗБН вземания, насочени към обезпечаване на развитието на откритото производство по несъстоятелност. Посочените вземания за съдебни разноски подлежат на включване в списъка с приети вземания наред с тези по чл.71, ал.1 от ЗБН. В случай, че лицата, упражняващи правомощията на синдик на банката, откажат да допълнят списъка, защитата на кредитора с вземане на съдебни разноски е чрез възражение срещу отказа на синдика, което подлежи на разглеждане по реда на чл.68 от ЗБН – в отделно производство и в открито заседание с участието на синдика, кредитора с оспорено вземане и направилия възражение кредитор. В това производство предмет на установяване не е съществуването на вземането, а правото на кредитора да бъде включен в списъка на приетите вземания с определена поредност. Това е редът за защита и на всички кредитори с вземания, установени с решение по чл.65, ал.2, чл.68, ал.3 и чл.20, ал.4 от ЗБН, в случай на отказ на синдика да допълни списъка, соколкото съдът по несъстоятелността няма правомощията да указва на синдика да коригира списъка извън производството по чл.68 от ЗБН. Именно поради неоспоримостта на вземанията, за тях не се прилага редът по чл.66 от ЗБН, предвиждащ възможност за подаване на възражения срещу списъка, представяне на доказателства и постановяване на окончателно решение от синдика. Не е необходимо и вземането да се включва в списък на неприетите вземания, за да бъде подадено възражение срещу него, доколкото становището на синдика, че списъкът на приетите вземания не следва да се допълни, се приравнява по последици на включване на вземането в списъка на неприетите вземания.“

Върховният касационен съд категорично приема, че е налице правна възможност за предявяване на вземане в производството по несъстоятелност на „КТБ“ АД, възникнало след откриване на производството по несъстоятелност, респективно след изтичане на сроковете по чл. 63, ал. 1 ЗБН и чл. 66, ал. 1 ЗБН, извън случаите, които са изрично посочени в закона. Както е прието и в определение № 67 от 15.02.2022 г. по ч.т.д. № 1212/2021 г. на ВКС, I Т.О. : „Страните в производствата по исковете за попълване на масата на несъстоятелността, за които са присъдени разноски, не следва да бъдат поставени в по-неблагоприятно положение от страните в останалите производства, обусловени от образуваното производство по банкова несъстоятелност. Забрана за включване в списъка на приетите вземания на разноските, присъдени в производствата по исковете за попълване на масата на несъстоятелността, не може да се изведе и от разпоредбата на чл. 4, ал. 1 ЗБН. Разпоредбата установява общия принцип, че масата на несъстоятелността служи за удовлетворяване на всички кредитори на банката по търговски и нетърговски вземания, възникнали до датата на решението за откриване на производство по несъстоятелност за банката, както и на кредиторите по вземания, свързани с направени при условията и по реда на този закон разноски по несъстоятелността. С ал. 2 на същия текст е предвидено и изключение от него за вземанията, произтичащи от законна или договорна лихва върху необезпечено вземане, дължима след датата на решението за откриване на производство по несъстоятелност за банката, като е посочено, че те се удовлетворяват само след пълно удовлетворяване на кредиторите по чл. 94, ал. 1, т. 1 - т. 8 от ЗБН. Същевременно обаче с чл. 94, ал. 1, т. 7 ЗБН в кръга на подлежащите на удовлетворяване вземания се включват и други вземания, възникнали след датата на решението възникнали до датата на решението за откриване на производство по несъстоятелност за банката, а именно текущи публичноправни вземания на държавата и общините, като данъци, мита, такси и други. Разпоредбата на чл. 102 ЗБН предвижда, че и вземанията под отлагателно условие се

включват в сметката за разпределение и се удовлетворяват по реда на чл. 725 от ТЗ. Следователно в чл. 4 ЗБН не са уредени изчерпателно всички изключения от общото правило, че масата на несъстоятелността е предназначена за удовлетворяване на вземания, възникнали до датата на решението за откриване на производството по несъстоятелност за банката. Възможността да бъдат удовлетворявани вземания, свързани с развитието на производството - разносните по несъстоятелност и текущите, публичноправни вземания на държавата и общините, които могат да бъдат и спорни по размер, налага по аргумент от по-силното основание, че безспорните по размер вземания за разноски, присъдени в съдебните производства, обусловени от производството по несъстоятелност, също подлежат на удовлетворяване от масата на несъстоятелността. От друга страна случаите, при които страните по делата не заплащат предварително или не дължат държавна такса за участие в делото, както и в които са освободени от заплащане на разноски, се уреждат изрично в закона. След като липсва изрична разпоредба, освобождаваща банката - длъжник в производство по банкова несъстоятелност от заплащане на разноски в производствата по отменителните и преферентните иски за попълване на масата на несъстоятелността, недопустимо е този правен резултат да се постигне чрез забрана за ответниците по посочените иски, в чиято полза са присъдени разноски, да ги предявят в производството по несъстоятелност“. Прието е също така, че чл. 71, ал. 1 ЗБН задължава синдикът да допълни списъка по чл. 67, ал. 2 ЗБН с вземанията, установени с решение по чл. 65, ал. 2 или по чл. 68, ал. 3 ЗБН, както и с вземанията, които са предмет на решение по чл. 20, ал. 4 ЗБН, ако с решението се признава претендираното от кредитора вземана към банката. Отговорността за разноски е последица от разрешаването на материалноправния спор, поради което присъдените в тези производства разноски се подчиняват на режима на главното вземане и също подлежат на удовлетворяване от масата на несъстоятелността по реда на ЗБН.

Напълно обоснован е извода на първоинстанционния съд, че при съобразяване на определение № 67 от 15.02.2022 г. по ч.т.д. № 1212/2021 г. на ВКС, I Т.О и на основание чл. 71, ал. 1 ЗБН списъкът с приети вземания следва да се допълни с процесното вземане на „В 9“ ООД за съдебни разноски, чието съществуване е установено с влязло в сила решение, за което е издаден изпълнителен лист и в размер на 3 000 лева, с ред на удовлетворяване по чл. 94, ал. 1, т. 8 ЗБН.

С оглед изхода на спора „КТБ“ АД /н/ следва да бъде осъдено да заплати по сметка на СГС дължимата държавна такса за разглеждане на иска, която възлиза в размер на 60 лева, а на въззиваемия – заплатените във въззивната инстанция разноски за адвокатско възнаграждение в размер 1000 лева.

Воден от изложеното съдът

РЕШИ:

ПОТВЪРЖДАВА Решение № 1321/02.11.2023 г., постановено по т.д.№ 1588/2023 г. по описа на СГС, ТО, VI-1 състав.

ОСЪЖДА на основание чл. 78, ал. 6 ГПК, „Корпоративна търговска банка“ АД /в несъстоятелност/, с ЕИК: 831184677, с адрес: гр. София, ул. „Граф Игнатиев“ № 10, да заплати по сметка на Софийски апелативен съд, с адрес: гр. София, Съдебна палата, бул. „Витоша“ № 2, сума в размер на 60 лева, представляваща дължима по делото държавна такса за разглеждане на предявения иск, от чието заплащане ищецът е предварително освободен.

ОСЪЖДА на основание чл. 78, ал. 3 ГПК, „Корпоративна търговска банка“ АД /в несъстоятелност/, с ЕИК: 831184677, с адрес: гр. София, ул. „Граф Игнатиев“ № 10, да

заплати на „В 9“ ООД, с ЕИК: 130544012, с адрес: гр. София, ж.к. Младост 1, бл. 101, вх. М, ет. 8, ап. 208 сумата 1000 лева разноси за адвокат във въззивната инстанция.

РЕШЕНИЕТО подлежи на касационно обжалване пред Върховен касационен съд в 1-месечен срок от съобщаването му на страните, при условията на чл.280 от ГПК.

Председател: _____

Членове:

1. _____

2. _____